

شاملو و شکست ما

در طرف فرهنگ هم این دوگانه سخت به‌کار می‌آید: نسبتِ جامعه‌ادی که در نهادهای رسمی نشسته‌اند با اورتیره فرهنگ روشن است. اما جریان فرهنگی دیگری هست که تحت‌عنوان جریان مستقل و روشنفکر با آویختن خود به ریسمان میراث شخصیت‌هایی چون گلشیری و شاملو و احمد محمود و ساعدی و هدایت و دیگرانی از این سنخ، در پَس نهادهای ادبی برآن‌اند تا با حفظ فاصله‌ای ایمنی خود را به اورتیره‌ای نزدیک کنند تا شاید سردمدار تغییری در اوضاع خمود فرهنگ باشند.
روشدن دست چهره‌های مشهور در روزهای اخیر از مصادیق بارز تلقی اشمیتی است. در ادبیات نیز نهادهایی هستند که به دلیل همسویی خواسته یا ناخواسته با اورتیره فرهنگی جایگاهی برای خود دست‌وپا کرده‌اند و در قالب انواع نهادهای انجمن‌های صنفی یاگرفته در این دو، سه سال اخیر به دنبال حمایت‌هایی ناچیزند. در سوبه دیگر نویسندگان و هنرمندانی‌اند که برای خود جایی در اورتیره جهانی یافته‌اند که فلسفه‌اش کالاننگاری هنر است و متکی به نظم بازار. ترجمه آثاری از ادبیات ایران که نه نماینده‌ای واقعی از ادبیات ما هستند و نه طبعاً جایگاهی در ادبیات جهانی دارند، ازجمله فعالیت‌های این جریان است. ماجرای جویاوی و حراج‌های هنری در حوزه‌های سینما و هنرهای تجسمی که خود حکایت دیگری است. این دسته اخیر از نویسندگان و اهالی هنر به توهم جهانی‌شدن دچارند که ازفضا تبعات آن هیچ کمتر از رویکرد دسته نخست به هنر و ادبیات نیست.

با این اوصاف، تلقی دیگری هست که شاید به کار وضعیت اخیر ما بیاید. سایمون کرپچلی در مقابل انتقادات کارل اشمیت به رمانتیسم سیاسی، از مفهوم «ساده‌اندیشی رمانتیک» و نیز شکست رمانتیسم می‌گوید و درعین‌حال از نسخ‌های دیگر از رمانتیسم دفاع می‌کند که آن را «رمانتیسم ناکاری‌شده» می‌خواند. در این تلقی، رهاکردن ساده‌اندیشی رمانتیسم به منزله آن است که شکلی از مقاومت در برابر چیزی را رها کنیم که همان «شعار واقعیت» است. در پروژه استیونس، شاعر نباید ما را از واقعیت دور کند؛ زیرا کار تهای تخیل به خیال می‌رسد و بهم. تخیل نباید از واقعیت پُکند، بلکه باید همواره با واقعیت همبسته باشد؛ اما لحظه خظیر یا ورطه اساسی اینجاست که سیاست یا شعر نمی‌تواند یک‌سر به واقعیت وفادار بماند و «تخیل» باید در برابر فشار واقعیت تاب بیاورد و فراتر از این، سوزه سیاسی باید از واقعیت، تخیلی بسازد تا امر سیاسی خلق شود.
اینکه ما نااتوان از اندیشیدن به امر سیاسی هستیم، ماحصل همین درک‌نکردن نسبت دیالکتیکی واقعیت و تخیل است. «شعر ما را به واقعیت، به سادگی امر روزمره بازمی‌گرداند، به چیزی که استیونس آن را معنای ساده چیزها می‌نامد؛ بااین‌همه شعر ما را به امر عادی همچون چیزی غیرعادی و غریب بازمی‌گرداند؛ همچون چیزی که به واسطه قدرت تخیل دگرگونی یافته است.» واقعیتی که بناسنت ما به آن بازگردیم واقعیتی است که به‌میانجی تخیل ناواقعی شده است.

احمد شاملو یکی از شاعر-روشنفکران ما بود که با کم‌وکاستی و دیدگاه‌های گاه متناقض سیاسی‌اش در پروژه شعری خود توانست تلقی سوم را پیش ببرد. زیراکه شعر او تخیلی بود از سمت واقعیت. شاملو با به‌کارگیری وقایع روزمره و رخدادهای سیاسی در شعرهایش افسانه‌ای ساخت که ماحصل تلاقی تخیل و واقعیت بود و از این است که تا هنوز هم پرتره سیاسی با طنین «وارطان» در ذهن ما تداعی می‌شود.

«بازگشت به معنای ساده چیزها» در وضعیت اخیر، چیزی است از جنس خود بازگشت و نه یک جهت‌گردانی برای دگرگونی. راهی که برخی از اصلاح‌طلبان چه‌سا خیرخواهانه به‌دنبال آن‌اند، از سنخ همین بازگشت محض است، گیرم در لوای کلمات و عباراتی نو. تداوم این اوضاع، سیاست را زیبایی‌شناختی می‌کند و ادبیات را به ابتذال امر روزمره دچار می‌سازد. ناممکنی پروژه شاملو در وضعی معاصر که سیاستی در کار نیست و شکست گفتمان اصلاح‌طلبی ماحصل درج‌ازدن در واقعیتی است که هر روز بیشتر به ما هجوم می‌آورد و تـوان مقاومت به‌میانجی تخیل را از ما گرفته است.

«احمد شاملو» که در شعرهایش در برابر فشار واقعیت مقاومت می‌کرد، نقطه اتصال ما با وضعیت موجود است. شاعری که در این سالیان هرچه بیشتر به پرتوهای سیاسی بدل شد، از واقعیتِ تخیلی می‌ساخت که می‌توانست بامدادی دیگر باشد، گرچه فعالان فرهنگی و سیاسی از «بامداد» نیز چند مناسک مرگ چیزی برجـا نگذاشته‌اند و این در حالی است که بازخوانی پروژه شعری شاملو رسالتِ حقیقی ما است. اما گویا کسی سَر برخاستن از گور مردگان را ندارد!

✱ خیلی کم... تقریباً هیچ، سایمون کرپچلی، ترجمه لیلـا کوچک‌منش، نشر نی

لیلا مرکن: ارزش آب در جای جای ایران یکسان نیست. آبی که در سیستان و بلوچستان، هر قطره‌اش می‌تواند سرونوشت مردم منطقه را تغییر دهد، در شمال کشور به‌وفور یافت می‌شود و طبیعی است که در این دو اقلیم، ارزش آب هم متفاوت باشد و حساسیت مردم روی مسائل مربوط به آب، اختلافات فاحش داشته باشد. مفهوم آب برای مردم شمال و جنوب یا شرق و غرب ایران یکسان نیست. به همین دلیل نمی‌توان قانون یکسانی برای مدیریت آب ایران وضع کرد یا اینکه بهتر است بگوییم وضع قوانین یکسان برای کل کشور، منجر به ایجاد ناکارآمدی قوانین حوزه آب شده است. کارشناسان حاضر در نشست چالش‌های حقوقی حکمرانی آب، همگی بر این باور بودند که قوانین آب کشور متناسب با نیازهای ما نیست و باید در این قوانین بازنگری شود. هر یک از سخنرانان این نشست، در حیطه مسئولیت خود، مشکلات پیش‌روی قانون‌گذاری در بخش آب را برشمردند اما این مهدی هادوند، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی بود که برای حل مشکل قانون‌گذاری در بخش آب کشور، راهکار ارائه کرد. به اعتقاد هادوند باید در حوزه آب به سمت مقررات‌گذاری حرکت کرد و با ایجاد رگولاتوری، شرایطی را به‌وجود آورد تا حسب مورد، قانون‌گذاری برای منابع آب انجام شود. البته این اقدام در کل دنیا به تضعیف پارلمان منجر می‌شود اما بدون حرکت به این سمت، مشکلات مربوط به قوانین آب حل نمی‌شود.

بع‌اظ‌ظ‌هر روز ریکشنه خانه اندیشمندان علوم انسانی شاهد برگزاری نشست «چالش‌های حقوقی حکمرانی آب، با رویکرد ویژه به بحران منابع آب کشور» بود. در این نشست مباحث حقوقی حوزه آب از سوی حاضران در پِنل به بحث و تبادل‌نظر گذاشته شد. مهدی هادوند، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی عنوان کرد: باید شرایطی را فراهم کنیم که امکان مشارکت ذی‌نفعان فراهم شود. به این ترتیب از قبل برای قوانین آب تصمیم گرفته‌ایم که این قوانین، قابلیت اجرایی نداشته باشد.

به گفته او، تعریف رگولاتوری برای آب که بر حسب مورد برای آب قانون‌گذاری کند، می‌تواند بسیاری از مشکلات مربوط به آب کشور را حل کند. به باور هادوند دولت باید در ایران به سمت مقررات‌گذاری در حوزه آب حرکت کند؛ اگرچه این رویه در سراسر جهان منجر به تضعیف نظام پارلمانی شده است.

او اضافه کرد: اگر در لایحه جامع آب به این مسئله توجه نشود، قانون‌گذاری صرف، مسئله‌ای را حل نمی‌کند؛ زیرا در بعد اجرایی بخش آب، با سازمان‌های موزاری و تداول برنامه مواجه هستیم. به دنیا برای حل این موضوعات بین‌بخشی، از سازمان‌های حاکمیتی استفاده نمی‌کنند بلکه سازمان‌های اداری مستقل و شیوه مدیریت ایالتی را انتخاب می‌کنند تا این سازمان‌ها بتوانند هم قاعده وضع کنند و هم آن را اجرا کنند.

به گفته این عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی با ایجاد رگولاتوری در بخش آب، قاعده‌گذاری به‌وسیله این نهاد انجام خواهد شد و ذی‌نفعان هم مشارکت داده می‌شوند. او همچنین با اشاره به فرایند طولانی دادرسی در ایران، امکان مقابله با حفر چاه‌های غیرمجاز در شرایط فعلی را غیرممکن دانست؛ زیرا متخلف یک‌شبه چاه حفر می‌کند و تجهیزات برداشت آب را روی آن مستقر می‌کند اما روند تشکیل پرونده و رسیدگی به این تخلف، یک سال طول می‌کشد. بنابراین باید برای حل این مشکل، دادگاه‌های اداری ایجاد شود که هم سرعت عمل دارد و هم سرر چاه امکان تشکیل دادگاه، صدور رای و اجرای حکم وجود دارد.

هادوند معتقد است: ما در حوزه قانون‌گذاری، اداره و اجرای قوانین، نیازمند اصلاحات اساسی هستیم.

قوانین بدون پشتوانه‌ای که اجرا نمی‌شود

بسیاری از کارشناسان بر این باورند که ما در ایران کمبود قانون نداریم بلکه با تورم قوانین مواجه هستیم. اما بسیاری از این قوانین هم اجرایی نمی‌شوند. محمد فاضلی، رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو در سخنان خود به دلایل اجرایی‌نشدن این قوانین اشاره کرد.

به گفته فاضلی ساختار حقوقی آب، شبکه در هم پیچیده‌ای از اقتصاد سیاسی، تعارض منافع، اقتصاد بازار و گفتمان سیاستمداران و سیاست‌گذاری‌ان است که درگیر این مسئله هستند.

او از منظر یک جامعه‌شناس گفت: تا زمانی که حقوق آب روی کاغذ باشد و تحولی در جامعه، الگوی مصرف، توسعه، سطح فناوری و شبکه و نظام حقوقی آب صورت نگیرد، در این عرصه موفق نمی‌شویم. رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو، لغت «آبرزی» را به مجموعه لغات حوزه آب و انرژی اضافه کرد. او گفت: آب و انرژی دو مؤلفه به هم پیوسته هستند. تا زمانی که قیمت انرژی کم است و کشاورزان از عمق ۴۰۰ متری آب با هزینه کم بیرون می‌کشند، مصرف به همین نحو خواهد بود. سیاست کشور ما سیاست متکی بر «آبرزی» نیست.

او افزود: آنچه به عنوان حقوق آب مطرح می‌شود، یا اجرا نمی‌شود یا بعدها از آن سوءاستفاده می‌شود؛ یعنی ظرفیت اجرا برای قوانین حوزه آب وجود ندارد. او اضافه کرد: هر ساخت حقوقی یا پشتیبانی نیروهای اجتماعی به مرحله اجرا درمی‌آید. مثل قانون حفظ حقوق اقلیت‌ها که از مدت‌ها پیش وجود داشته است اما فردی به نام سپینا نیکام از شورای شهر رانده می‌شود و همه اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام دستان‌ها بالا می‌برند که این حقوق به رسمیت شناخته شود. البته این اقدام ناشی از یک فشار سنگین در فضای اجتماعی حقیقی و مجازی است.

رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو گفت: در حقوق آب باید توازن بین ذی‌نفعان و حاکمیت آب وجود داشته باشد. باید تلاش کنیم تا نیروی اجتماعی، پشت حقوق آب شکل بگیرد.

به اعتقاد فاضلی، قوانینی که مبتنی بر اصول توسعه‌یاب‌پار روی کاغذ نوشته می‌شوند، در شرایطی که برنامه‌های اجرایی با فشار بر منابع آب و خاک نوشته شده‌اند، هیچ‌گاه اجرایی نمی‌شوند. تا وقتی کشاورزی کشور چنین وضعیتی دارد، همه ساختارهای حقوقی توسعه‌یاب‌پار، آسیب‌پذیر می‌شود.

او ایدئولوژی سیاست‌گذاران و سیاستمداران را نیز در اجرای قوانین مربوط به آب مؤثر دانست و افزود: گاهی مدیران با ذهن‌های مبتنی بر منابع یا ذهن‌هایی که به یک الگوی توسعه‌علقه دارند، وارد فضای کار می‌شوند. آنها به میراث خود چسبیده‌اند و کارکردن با مردم برای آنها دشوار است. در چنین شرایطی باید منتظر ماند که این افراد کنار بروند.

مقاومت در برابر قانون به دلیل تعارض منافع

رئیس مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی وزارت نیرو تعارض منافع را هم عامل دیگری دانست که در اجرای قوانین مؤثر است و گفت: در طرح احیا و تعادل‌بخشی آب یکی از محورهای اساسی تعدیل پروانه‌هاست. برای اینکه نظام توزیع و بازتخصیص آب فقط روی کاغذ باقی بماند، علاوه بر اینکه باید کنتر روی چاه نصب شود، از آنجا که درآمد اقتصادی کشاورزان با تعدیل پروانه کاهش می‌یابد، باید در بازار

در نشست «چالش‌های حقوقی حکمرانی آب» مطرح شد

جای خالی رگولاتوری آب

بخش آب، نیازمند قانون‌گذاری مودی است

دخالت کنیم تا با کاهش سود دلال‌ها، درآمد کشاورزان بیشتر شود.

او اضافه کرد: اما دخالت در بازار به این راحتی‌ها امکان‌پذیر نیست و قطعاً با مقاومت چرخه سردخانه‌داران، دلالان و واردکنندگان مواجه می‌شویم. فاضلی در بخش دیگری از سخنان خود بر همسویبود ساختار حقوقی با ساختار زندگی مردم تأکید کرد و افزود: اگر ساختار حقوقی با ساختار زندگی مردم در تعارض باشد، در درازمدت ساختار زندگی مردم پیروز می‌شود. بنابراین پیش از وضع قوانین، لازم است ساختار زندگی مردم بررسی شود تا این تعارضات کاهش یابد.

به گفته فاضلی گسستگی عجیبی بین مدیریت عرصه‌های حیاتی وجود دارد. این گسستگی با ادغام وزارتخانه‌ها حل نمی‌شود بلکه باید متغیرهای اصلی که منجر به تصمیمات جزیره‌ای می‌شود را بشناسیم و آنها را مرتفع کنیم.

بایبندنبودن مردم ومسئولان به قوانین آب

محمدباقر الف‌ت معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه نیز در این نشست بایبندنبودن مردم ومسئولان به اجرای قوانین حوزه آب را یکی از مشکلات بزرگ این عرصه توصیف کرد.

به گفته او قانون توزیع عادلانه آب که در سال ۶۰ به تصویب رسیده، تخفیف جدی در قوانین آب مصوب سال ۴۷ ایجاد کرده است. این قانون مالکیت دولتی آب را با سددت و حدت پذیرفته و حتی آن را لغو کرده است. قانون‌گذار با تصویب این قانون به سمت شل‌کردن مالکیت دولتی در آب حرکت کرده است. معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه عنوان کرد: برای ایجاد انقلاب در باورهای مردم باید خیلی کار کنیم. مردم هنوز روی آبی که از دیدگاه ما به صورت غیرمجاز برداشت می‌شود، ادعای مالکیت می‌کنند. این موضوعات به‌راحتی در دادرسی‌ها دیده می‌شود.

او یکی از مشکلات حوزه آب در زمان بررسی پرونده‌ها به منظور پرداخت جرایم را عدم توانایی تخمین دقیق خسارات توسط کارشناسان دادگستری و وزارت نیرو دانست.

به گفته الفت دعاوی کیفری در قانون توزیع عادلانه آب در مقابل مجرم‌ان این حوزه از بازدارندگی لازم برخوردار نیست.

او اضافه کرد: عدم اعتقاد برخی دادرسان به محکوم‌کردن متهمان هم وجود دارد. بنابراین در قوه قضائیه تلاش می‌شود با تخفیف‌های قابل توجه و مکانیسم‌های جدید مثل عفو ... احکام مستهجن جلوه نکنند.

به اعتقاد معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه مهم‌ترین راهکار برای مقابله با جرائم حوزه آب، بحث پیشگیری از وقوع جرم است. او همچنین دادگاه‌های اختصاصی آب را محلی دانست که در آن متهم فرصت دفاع پیدا نمی‌کند.

الف‌ت تأکید کرد: دادگاه موظف نیست به نفع دولت

رای بدهد. قوه قضائیه باید مستقل باشد و امیدواریم بتوانیم در جهت دادگاه‌های باکیفیت‌گام برداریم.

قانون جامع آب درانتظارارسال به مجلس

سیدمحمود منتظری، رئیس گروه بررسی‌های حقوقی شرکت مدیریت منابع آب، نیز در این نشست از تدوین نسخه دهم قانون جامع آب خبر داد.

به گفته او، از آنجایی که در قوانین آب برای واگذاری تصدی‌گری‌های دولت، قوانینی پیش‌بینی نشده بود، منجر به این شد که قانون جامع آب نوشته و بارها اصلاح شود، اما هنوز اصلاحیه دهم این قانون به مجلس داده نشده است.

به گفته این مقام مسئول، درحال‌حاضر بحث بازار آب در وزارت نیرو پیگیری می‌شود. برای اجرایی‌شدن این سیاست، لازم است که بتوانیم آب و زمین را جدا از هم ببینیم.

او افزود: در حال‌حاضر در قوانین آب جایگاه ذی‌نفعان و ذی‌مدخلان نادیده گرفته شده است. در ماده ۶ قانون توزیع عادلانه آب، استفاده‌کنندگان از چاه و قنوت مسئول آلودگی این منابع هستند، در صورتی که در سایر موارد، قانونی دیده نشده است.

منتظری قانون تعیین‌تکلیف چاه‌های بدون پروانه را که از طریق مجلس ارائه شده بود عاملی دانست که منجر به افزایش برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی شده است. این قانون تضعیف وزارت نیرو را هم به همراه داشته است.

او ادامه داد: با تصویب این قانون، تعداد چاه‌های غیرمجاز دوبرابر شد، زیرا هرکس فکر می‌کرد اگر چاه غیرمجاز حفر کند، چند سال دیگر مجوز دریافت خواهد کرد.

رئیس گروه بررسی‌های حقوقی شرکت مدیریت منابع آب نیز متولی چندگانه در آب را از معضلات جدی این حوزه دانست و گفت: مجوز گردشگری توسط سازمان میراث فرهنگی صادر می‌شود. مسئول آزادسازی حریم رودخانه، وزارت کشور و مسئول صدور مجوز صیادی وزارت جهاد کشاورزی است، اما دادگاه برای تمام مسائل، وزارت نیرو را به رسمیت می‌شناسد. او امیدوار است قوه قضائیه گزارشات مأموران ماده ۳ را به‌عنوان ضابط پذیرد و وزارت نیرو را از هزینه ثبت و ابطال تمیر معاف کند، زیرا هزینه‌های دادرسی بسیار بالاست.

شایعه‌انتقال آب به عراق ناشی از اطلاعات ناکافی

محسن عبداللهی، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی، نیز انتشار مکرر اخبار مربوط به صادرات آب به کشور عراق را ناشی از نبود اطلاعات کافی در سطح جامعه دانست.

او همچنین با اشاره به مصرف چهارپنجم منابع آب تجدیدپذیر در بخش کشاورزی گفت: مصرف بالای آب در کشاورزی دلیل نمی‌شود که در زمینه کاهش مصرف در بخش شرب تبلیغ نکنیم، زیرا مردمی که به مصرف نامناسب عادت کرده‌اند، در سایر بخش‌ها هم صرفه‌جویی نمی‌کنند. عبداللهی افزود: سه نهاد تنظیم‌گرا و دو نهاد تصمیم‌گیر در حوزه آب وجود دارند. دو نهاد تصمیم‌گیر در حوزه آب، وزارت نیرو و جهاد کشاورزی هستند که هیچ هماهنگی‌ای بین آنها نیست و این وزارتخانه‌ها منافع خاص خود را دارند. این مسئله باعث به‌هم‌ریختگی تصمیم‌گیری‌ها می‌شود.

به گفته او، سدسازی در کشور باعث افزایش تبخیر آب شده است، درحالی‌که پیشینیا ما از سد‌های زیرزمینی برای تأمین نیازهای خود استفاده می‌کردند. این عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی انجام ارزیابی زیست‌محیطی را که در ایران جدی گرفته می‌شود، یکی از تعهدات عرفی در عرصه بین‌المللی اعلام کرد. وکلان کشاورز، رئیس پیشین اتحادیه کانون‌های بوم‌های دادگستری ایران، نیز در این نشست از ارسال نامه‌ای به رئیس دولت اصلاحات در دو دهه پیش خبر داد که در آن خواستار تشکیل پلیس آب برای حفاظت از منابع آبی کشور شده بود.

او گفت: در کتاب مشهور مناسبات ارضی ایران در دوران مغول، به خوبی تشریح شده است که چرا در ایران به یک حکومت مرکزی نیاز بوده است. زیرا باید یک دولت مرکزی در شرایط کم‌آبی، این منبع را به نحوی تقسیم می‌کرد که به دست همه برسد.

پرونده فساد در ثبت سفارش خودرو به بازداشت ۴ متخلف رسید

ارز را به قیمت بازار یا کمی به قیمت بازار بدهند تا بازار کنترل شود، اتفاقاً آمدند برعکس عمل کردند و این ارز را همین عوامل مرتبط با بانک مرکزی بودند که بیش از قیمت بازار آن هم با یک تفاوت فاحش به بازار دادند؛ بنابراین وقتی قیمت را بالاتر از بازار دادند، قیمت‌ها بلافاصله افزایش پیدا کرده است. در اینجا نیز به جای اینکه از افراد مورد اعتماد و صرافی‌ها استفاده شود، از صرافی‌های معدود و محدود استفاده شده است که در اینجا نیز ممکن است از رانت افراد استفاده کرده باشند و مشکلاتی پیش آمده که موضوع در حال بررسی و در ابتدای کار است.

معاون اول قوه قضائیه گفت: درخصوص دلالات ارزی و افرادی که دستگیر شده‌اند، برخی در حال بازداشت هستند و برخی نیز با قرار آزاد شدند. اما تعدادی در پنج، شش روز اخیر بازداشت شدند که در بازداشت هستند و پرونده آنها در حال بررسی است که آیا این ارزی که بانک مرکزی داده به دست مصرف‌کننده رسیده است یا با واسطه و توسط دلال‌ها به خارج از کشور رفته است؟

بازداشت درباکو

او افزود: عوامل و نشانه‌هایی وجود دارد که حتما بخشی از آنها به صورت غیرقانونی از کشور خارج شده است و حتی در روز گذشته یک نفر که در حال تردد به تهران و خارج از کشور بوده و شواهدی وجود دارد که از را خارج کرده، روز یکشنبه در باکو (پایتخت جمهوری آذربایجان) دستگیر شده است و فکر می‌کنم تاکنون به تهران منتقل شده و چند نفر نیز در تهران دستگیر شدند که موضوع در حال بررسی است.

اقتصاد

واکنش وزارت نیرو به یک گزارش

● **شرق:** وزیر نیرو در روزهای پایانی هفته گذشته به سیستان‌وبلوچستان سفر کرد و در این سفر، پروژه‌های برق‌رسانی استان سیستان‌وبلوچستان را افتتاح کرد. آن‌طور که مسئولان استانی اعلام کردند و در سایت وزارت نیرو هم آمده بود، یکی از مزایای افتتاح این طرح‌ها از سوی محبعلی قزاق جاهد مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای سیستان‌وبلوچستان افزایش توان صادرات برق به افغانستان بود. با توجه به خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده اخیر، صادرات برق به دیگر کشورها با واکنش منفی مردم مواجه می‌شود و روزنامه «شرق» نیز در راستای رسالت خود، با کارشناسان حوزه برق در ارتباط با تکمیل ساختارهای که منجر به افزایش توان صادراتی برق ایران می‌شود، گفت‌وگو انجام داد. چ‌یک‌ده نظر کارشناسان در گزارشی با عنوان «تأمین سیاسی برق همسایه» منتشر شد که این گزارش با واکنش وزارت نیرو همراه بود. در ادامه پاسخ وزارت نیرو به متن گزارش یادشده می‌آید: در ابتدای کلام ساخت نیروگاه به قصد فقط صادرات برق به کشور افغانستان و تأمین برق کشورهای همسایه به شدت تکذیب می‌شود و تأکید می‌شود ساخت نیروگاه در استان سیستان‌وبلوچستان در جهت سیاست‌های کلان محرومیت‌زدایی دولت و به قصد رفع مشکلات کمبود تولید در تراز مصرف، رفع افت ولتاژهای همیشگی در شبکه و توسعه زیرساخت‌های استان و کمبود تولید برق در این استان است.

استان سیستان‌وبلوچستان به علت پهناوربودن و طولانی‌بودن شبکه‌ها می‌بایستی دارای تولید مناسب در نقاط مختلف شبکه باشد. برای ما معلوم نیست نگارنده این یادداشت از کجا و به چه استنادی عنوان نموده که هدف از احداث نیروگاه‌های جدید در استان سیستان‌وبلوچستان صادرات برق به کشور افغانستان است. در اینجا این سؤال پیش می‌آید که آیا در متن قرارداد خرید تضمینی برق با سرمایه‌گذار ایرانی چنین مجوزی در درخواستی آمده یا به صورت مجزا یا به صورت مکتوب چنین مجوزی صادر شده است؟ چرا در شرایطی که وزارت نیرو ووفق قانون برنامه پنج‌م توسعه مکلف شده است برق تضمینی این نوع نیروگاه‌ها را (قرارداد خرید تضمینی) دو برابر قیمت فروش آن در بازار برای تأمین برق پایدار و مطمئن مردم خریداری نماید بایستی متهم شود که هدف از احداث این نیروگاه صادرات برق به کشور افغانستان است. با توجه به مطالب فوق‌الذکر شبکه انتقال در نواحی شمالی سیستان‌وبلوچستان با مشکلاتی روبه‌روست که از طریق احداث نیروگاه و تزریق توان اکتیو قابل‌حل خواهد بود. بنابراین با توجه به بررسی‌ها، احداث یک نیروگاه ۵۰۰مگاواتی در محدوده زاهدان به منظور تأمین توان و افزایش پایداری شبکه برق منطقه و امکان تبادل مناسب توان با استان‌های هم‌جوار از جمله خراسان، مصوب شده و عملیات اجرایی نیروگاه ۵۰۰مگاواتی زاهدان در مردادماه سال جاری آغاز خواهد شد. علاوه بر نیروگاه مذکور، مراحل اخذ مجوزهای احداث واحد بخار نیروگاه ایران‌شهر به منظور تبدیل واحدهای گازی به سیکل ترکیبی و افزایش توان‌رسانم نیروگاه در دست پیگیری بوده و طرح احداث یک نیروگاه سیکل ترکیبی متوسط در منطقه زابل و یک نیروگاه سیکل ترکیبی ۵۰۰مگاواتی در مناطق مرکزی استان سیستان‌وبلوچستان در دست مطالعه است که تأکید می‌شود هیچ‌کدام از این نیروگاه‌ها مجوز صادرات برق ندارند و چون یک شبکه برق در کشور وجود دارد و همین شبکه برای مصارف داخلی و در صورت تولید برق کافی و مزاد بر نیاز داخلی، برای صادرات استفاده می‌شود، هیچ تأسیساتی صرفاً برای صادرات برق یا مصرف داخلی ساخته نمی‌شود. ضمن اینکه هیچ‌گونه مجوزی برای صادرات برق به‌خصوص در زمان یک بار داده نخواهد شد. اما معلوم و منطقی است که در زمان‌های غریب‌یک و مواقعی که تولید برق بسیار کمتر از نیاز داخلی است برای صادرات برق اقدام شود و امر این‌یکی از مزایای موقعیت جغرافیای ایران است. ایران می‌تواند به چهارراه انرژی در منطقه تبدیل شود و این ظرفیت می‌تواند در خدمت تولید ثروت، فقرزدایی و تأمین منافع متقابل کشورهای منطقه باشد. تأمین برق افغانستان – مشروط به تأمین برق برای نیازهای داخلی و وجود سازاد– این امکان را به کشور می‌دهد که در سایر منابع حیاتی از جمله آب، ارتباطات سازنده‌ای با کشورهای همسایه داشته باشد. ظرفیت نصب‌شده صنعت برق ایران ۷۸ هزار مگاوات است و عدد ۵۸ هزار مگاوات ذکرشده در این یادداشت نادرست است. نظر عضو محترم هیئت‌مدیره سندیکای برق درخصوص عدم پیگیری توسعه نیروگاه‌های سیکل ترکیبی توسط برنامه‌ریزان صنعت برق کاملاً نادرست است. صنعت برق در سالیان گذشته در پی توسعه ۱۷ هزار مگاوات نیروگاه سیکل ترکیبی بوده که قراردادهای ساخت آنها نیز منعقد شده است. تأخیر در تأمین به‌موقع منابع مالی ساخت این نیروگاه‌ها مسئله‌ای برآمده از شرایط کلی اقتصاد ایران و بلاخص اقتصاد برق است که در یادداشت مذکور به این مسائل اشاره‌ای نشده است. احداث نیروگاه‌های ذکرشده در این جوبایه و سایر تأسیسات زیربنایی برای استان سیستان‌وبلوچستان با توجه به نیاز مبرم با استان برای توسعه اقتصادی و بهبود وضعیت زندگی مردم خونگرم و ارجان‌گذشته‌اش که همواره در دفاع از مرزهای شرقی کشور اسلامی در تلاش هستند از مهم‌ترین برنامه‌های وزارت نیرو است که در آینده‌ای نزدیک به مرحله عمل خواهند رسید.